

УДК 343.1

Халимон Сергій Іванович,
доктор юридичних наук, професор,
головний науковий співробітник НДВ
Національної академії Держприкордонслужби України
імені Богдана Хмельницького,
м. Хмельницький, Україна,
ORCID ID 0000-0003-2998-7235

Зьолка Валентин Леонідович,
доктор юридичних наук, доцент,
провідний науковий співробітник НДВ
Національної академії Держприкордонслужби України
імені Богдана Хмельницького,
м. Хмельницький, Україна,
ORCID ID 0000-0002-7815-6393

Кухар Валерій Васильович,
кандидат юридичних наук, доцент,
старший науковий співробітник НДВ
Національної академії Держприкордонслужби України
імені Богдана Хмельницького,
м. Хмельницький, Україна,
ORCID ID 0000-0002-6549-8829

ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ДЕРЖПРИКОРДОНСЛУЖБИ УКРАЇНИ

У статті досліджуються проблеми правової регламентації фінансового забезпечення оперативних підрозділів Держприкордонслужби України. Акцентовано увагу на сутності та значенні принципів фінансового забезпечення оперативно-розшукової діяльності. Обґрунтовано пропозиції щодо удосконалення правової регламентації зазначеної сфери. Зроблено висновки щодо основних принципів фінансового забезпечення оперативно-розшукової діяльності оперативних підрозділів Держприкордонслужби України, до яких слід віднести принципи: збалансованості; самостійності; повноти; обґрунтованості; ефективності та результативності; субсидіарності; цільового використання бюджетних коштів; справедливості і неупередженості; публічності та прозорості, відповідальності учасників.

Ключові слова: оперативно-розшукова діяльність, принципи фінансового забезпечення, Держприкордонслужба України.

Основними загрозами у сфері безпеки державного кордону України у 2021 році залишатимуться, як зазначено у рішенні Колегії Адміністрації Державної

© Khalymon Serhii, Ziolka Valentyn, Kukhar Valerii, 2021

DOI (Article): [https://doi.org/10.36486/np.2021.1\(51\).16](https://doi.org/10.36486/np.2021.1(51).16)

Issue 1(51) 2021

<http://naukaipravookhorona.com/>

прикордонної служби України від 22 грудня 2020 року № 5 “Про підсумки оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України у 2020 році та завдання на 2021 рік”: розвідувально-підривна діяльність іноземних спецслужб, у першу чергу РФ; організована (транскордонна) злочинність у сфері: незаконного переправлення через державний кордон осіб; контрабанди зброї, боєприпасів, вибухових та інших небезпечних речовин, переміщення через територію України наркотичних засобів, сильнодіючих лікарських засобів, психотропних та інших підконтрольних речовин на всіх ділянках кордону; незаконного переміщення через державний кордон товарів; браконьєрська діяльність тощо [2]. Зазначені загрози будуть визначати напрями оперативно-розшукової діяльності оперативних підрозділів Держприкордонслужби України. Очевидно, що серед факторів, які визначають ефективність боротьби із злочинами у прикордонній сфері, є належне фінансове та матеріальне забезпечення підрозділів, покликаних виконувати такі завдання. Оперативно-розшукова діяльність, як і будь-яка інша правоохоронна діяльність, потребує не лише витрат фізичних і моральних сил оперативних працівників, а й певних фінансових затрат.

Слід зазначити, що в сучасних умовах назріла потреба удосконалення оперативно-розшукової діяльності Держприкордонслужби. Так, у 2019 році Законом України “Про внесення змін до Закону України “Про оперативно-розшукову діяльність” щодо вдосконалення діяльності Державної прикордонної служби України” було модернізовано інституційну складову оперативно-розшукової діяльності Держприкордонслужби. Разом з тим, поза увагою залишилися ключові питання, про необхідність удосконалення яких неодноразово зазначали науковці (С.І. Халимон, А.М. Кислий, М.М. Перепелиця, В.В. Половніков, М.А. Погорецький, В.В. Шендрик та інші).

Важливим завданням є реформування інституту фінансового забезпечення оперативно-розшукової діяльності оперативних підрозділів Держприкордонслужби. Організація та проведення більшої частини оперативно-розшукових заходів (оперативної закупки, контрольованої поставки, оперативного впровадження, зовнішнього спостереження, зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, зняття інформації з каналів зв'язку, обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи шляхом таємного проникнення у них, в тому числі із застосуванням технічних засобів тощо) вимагає суттєвих фінансових та матеріальних витрат. Особливої актуальності набуває питання фінансового та матеріального забезпечення негласної роботи (конфіденційне співробітництво, забезпечення оперативним гардеробом тощо).

Напрямами удосконалення правового інституту фінансового забезпечення оперативно-розшукової діяльності оперативних підрозділів Держприкордонслужби є: усунення термінологічного розмаїття та нормативне закріплення ключових понять; визначення принципів, за якими здійснюватиметься фінансування даного специфічного виду діяльності оперативних підрозділів; визначення виду акта, який би став спеціальним із цих питань; злам “традицій” радянської доби: правової регламентації фінансових відносин в основному на відомчому рівні, врахування

при цьому прогресивних практик країн-членів ЄС; розширення можливостей суб'єктів демократичного цивільного контролю.

Належне фінансове та матеріальне забезпечення оперативно-розшукової діяльності було актуальним для органів правопорядку і в минулому. Історичні джерела свідчать, що цій проблемі приділялась увага на рівні інструкцій та циркулярів. Так, в Інструкції з організації секретної агентури в установах карного розшуку зазначалось, що кількість негласних освідомлювачів карного розшуку може бути необмеженою, але визначається фінансовими можливостями [3]. Тобто, якщо фінансування не було, то і негласних співробітників могло не бути. Відповідно до п. 9 Інструкції, оплату їх роботи дозволялося проводити лише відрядно, залежно від наданої користі [4]. У цьому ж документі є інформація, що фінансування агентурної роботи здійснювалося неналежним чином, що негативно впливає на якість роботи негласного апарату [5].

А.М. Кислий та М.М. Перепелиця зазначають, що фінансування оперативно-розшукової діяльності є однією з найгостріших проблем у процесі реорганізації правоохоронних органів [6, с. 218].

Українське суспільство перебуває в умовах формування ринкової економіки, де гроші стають одним із головних стимулів процесу суспільного розвитку. На жаль, чинне національне законодавство, що регламентує оперативно-розшукову діяльність [7], на відміну від законодавства інших країн, не містить норми, яка б передбачала фінансове забезпечення оперативно-розшукової діяльності. Як правило, конкретизація фінансового забезпечення здійснюється на рівні відомчих нормативно-правових актів, що регламентують оперативно-розшукову діяльність.

У зв'язку з відсутністю правової регламентації фінансового забезпечення ОРД немає й визначення “фінансове забезпечення”. Є в цьому плані прогалини і в науковій літературі з теорії оперативно-розшукової діяльності. Зважаючи на це, необхідно дати визначення поняття “фінансове забезпечення ОРД”. Словосполучення “фінансове забезпечення” досить подібне за змістом до терміна “фінансування”, під яким у Великому тлумачному словнику української мови розуміють “виділення з державного бюджету фінансових ресурсів на утримання державних установ та галузей (медицина, освіта, армія, правоохоронна сфера тощо)” [9, с. 1537]. Під “забезпеченням” в українській мові розуміють “постачання чогось у достатній кількості, задоволення кого-небудь у якихось потребах. Надавати кому-небудь достатні матеріальні засоби для існування. Створювати надійні умови для здійснення чого-небудь; гарантувати щось”.

Проект Закону України “Про оперативно-розшукову діяльність”, поданий у Верховну Раду у 2008 р., містив відповідну норму, яка передбачає фінансове забезпечення оперативно-розшукової діяльності [10]. Проте вказаний законопроект відкликано 12 грудня 2012 р. Зареєстрований проект Закону України “Про оперативно-розшукову діяльність”, поданий у Верховну Раду у 2019 р. [11], передбачає окремий розділ, присвячений матеріально-технічному та фінансовому забезпеченню оперативно-розшукової діяльності.

Метою нашого дослідження є вивчення особливостей правової регламентації фінансового забезпечення оперативно-розшукової діяльності оперативних підрозділів Держприкордонслужби та з'ясування сутності принципів цього виду діяльності.

Розмір асигнувань, що виділяються Держприкордонслужбі України на оперативно-розшукову діяльність, визначаються у Законі України про Державний бюджет України на черговий рік.

Згідно зі статтею 31 Бюджетного кодексу України [12], Державний бюджет України має містити пояснення всіх видатків, за винятком видатків, пов'язаних із державною таємницею (таємних видатків). Крім того, таємні видатки, передбачені на діяльність органів державної влади, в інтересах національної безпеки включаються до Державного бюджету України без деталізації.

Фінансування оперативно-розшукової діяльності здійснюється з Державного бюджету України відповідно до Порядку, який визначає складання, розгляд, затвердження та основні вимоги до виконання кошторисів бюджетних установ [13].

Фінансове забезпечення оперативно-розшукової діяльності оперативних підрозділів Держприкордонслужби здійснюється за певними групами видатків.

Перша група включає в себе витрати на фінансування технічного оснащення оперативних підрозділів – придбання та обслуговування спеціальної оперативної техніки, обладнання, які використовуються в процесі оперативно-розшукової діяльності. Наприклад, для: здійснення аудіо-, відеоконтролю особи, зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж, електронних інформаційних мереж, спостереження за особою, річчю або місцем, аудіо-, відеоконтролю місця; установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу; створення заздалегідь ідентифікованих (помічених) або несправжніх (імітаційних) засобів; створення і застосування автоматизованих інформаційних систем тощо.

Друга група видатків пов'язана з фінансуванням на проведенням конкретних оперативно-розшукових заходів з метою вирішення завдань, що виникають у повсякденній діяльності оперативних підрозділів. Зокрема, фінансуються витрати на: проведення контрольованої поставки та контрольовану і оперативну закупку товарів, предметів та речовин, у тому числі заборонених для обігу тощо.

Третя група видатків включає в себе грошові винагороди особам, які надають конфіденційне сприяння оперативним підрозділам. У такий спосіб забезпечується реалізація прав оперативних підрозділів, передбачених статтею 8 Закону України “Про оперативно-розшукову діяльність” [7], зокрема: мати гласних і негласних штатних; позаштатних працівників та використовувати конфіденційне співробітництво; отримувати від юридичних чи фізичних осіб безкоштовно або за винагороду інформацію про кримінальні правопорушення, що готуються або вчинені, та про загрозу безпеці суспільства і держави тощо.

Про роль та місце принципів права у системі правових приписів багато сказано. Про їх значення для оперативно-розшукової діяльності говорить визначення. Під принципами фінансового забезпечення оперативно-розшукової діяльності слід розуміти базові положення, що визначають сутність надання в достатній (необхідній) кількості грошових коштів для здійснення оперативно-розшукової діяльності.

Принципи фінансового забезпечення оперативно-розшукової діяльності повинні ґрунтуватися на загальних нормах: принципах бюджетної системи України. Проте з деякими специфічними особливостями.

Згідно зі статтею 7 Бюджетного кодексу України, принципами бюджетної системи України є [12]: єдність бюджетної системи України; збалансованість; самостійність; повнота; обґрунтованість; ефективність та результативність; субсидіарність; цільове використання бюджетних коштів; справедливість і неупередженість; публічність та прозорість.

Принцип єдності бюджетної системи України, виходячи з особливостей правового регулювання оперативно-розшукової діяльності, повністю можна використовувати як принцип фінансового забезпечення ОРД, який означає єдність бюджетного українського законодавства, організації та функціонування усієї бюджетної системи України, форм бюджетної документації та бюджетної звітності, бюджетної класифікації бюджетної системи, порядку виконання бюджетів та ведення бухгалтерського обліку і звітності, реалізації фінансово-правової відповідальності. Казначейська форма виконання бюджету, яка є основною для бюджетної системи України, базується на принципі роботи єдиного казначейського рахунка. Зазначені рахунки діють у єдиному режимі, створюючи загальнодержавну інформаційно-обчислювальну систему єдиного казначейського рахунка, яка обліковує всі здійснювані на ньому операції [14, с. 237]. Із цих коштів органи Державного казначейства, здійснюють платежі безпосередньо на користь суб'єктів господарської діяльності, які виконали роботи та/або надали послуги розпорядникам бюджетних коштів.

Принцип збалансованості бюджетної системи полягає в тому, що повноваження на здійснення витрат мають відповідати обсягу надходжень до бюджету на відповідний період, тобто планові на майбутній бюджетний період видатки бюджету будь-якого рівня мають бути підтверджені реальними доходами. Цей принцип базується на нормах Конституції України (ч. 3 ст. 95) [15], де закріплено, що держава прагне до збалансованості бюджету України.

При складанні, затвердженні та використанні бюджетних грошових коштів, що виділяються на ОРД, суб'єкти цієї діяльності повинні намагатись мінімізувати розмір дефіциту цього бюджету. Під дефіцитом бюджету розуміють суму, на яку рівень видатків бюджету перевищує рівень надходжень [14, с. 238].

Принцип повноти бюджетної системи обмежує видатки Адміністрації Держприкордонслужби на ОРД лише тими коштами, що надійшли до відповідного фонду. Центральний орган виконавчої влади не повинен мати будь-яких доходів і видатків, окрім передбачених бюджетом. Цей принцип витікає з демократичних правових засад побудови громадянського суспільства. Він є по суті встановленою на рівні законодавства заборонаю витратити бюджетні кошти поза спеціальними видатками бюджету.

Принцип обґрунтованості бюджетної системи. Бюджет організації повинен базуватись на реалістичних показниках та розрахунках надходжень витрат бюджету, що здійснюються відповідно до затверджених методів та правил. Реалізувати зазначений принцип в ОРД досить складно. Однак підвищити обґрунтованість бюджету можна за рахунок застосування середньо- та довгострокового бюджетного планування. Таку пропозицію важко буде реалізувати, оскільки в Україні планування проводиться не більше як на п'ять років.

Принцип ефективності та результативності полягає в тому, що при складанні та виконанні бюджетів усі учасники бюджетного процесу мають прагнути досягнути запланованих цілей при залученні мінімального обсягу бюджетних коштів та отримати максимальний результат при використанні визначеного бюджетом обсягу коштів. З метою забезпечення реалізації зазначеного принципу здійснюється фінансовий контроль за використанням бюджетних ресурсів, що пояснюється постійним браком фінансових ресурсів для необхідних витрат, передбачених бюджетом.

Принцип субсидіарності передбачає, що розподіл видів видатків між державним бюджетом та місцевими бюджетами має ґрунтуватися на максимально можливому наданні суспільних послуг їх безпосередньому споживачеві.

Принцип цільового використання бюджетних коштів полягає у тому, що всі бюджетні кошти використовуються тільки на цілі, визначені бюджетними призначеннями. Нецільове використання бюджетних коштів є бюджетними порушеннями і є однією з підстав застосування юридичної відповідальності у вигляді призупинення бюджетних асигнувань. Принцип цільового використання бюджетних коштів означає, що кошти з бюджету їх розпорядники і одержувачі витрачають на чітко визначені цілі, відповідно до бюджетних призначень.

Принцип справедливості й неупередженості є конституційним принципом (ст. 95 Конституції України). Цей принцип забезпечує рівний доступ громадян країни до основних бюджетних послуг та соціальних гарантій і реалізується через установлені Бюджетним кодексом норми. У контексті фінансового забезпечення оперативних підрозділів цей принцип вимагає справедливого, об'єктивно обумовленого розподілу бюджетних коштів між підрозділами.

Суть **принципів публічності та прозорості** базується на нормах Конституції України, закріплених, зокрема, у статтях 3, 8 і 19, і полягає в тому, що Державний бюджет України затверджується, а рішення щодо їх виконання приймає Верховна Рада України. Інформація про бюджет має бути оприлюднена. Реалізація зазначених принципів у фінансовому забезпеченні ОРД має свої особливості, обумовлені негласними формами ведення такої діяльності. Тому принципи прозорості та публічності повинні реалізовуватись у поєднанні з конспіративністю та підконтрольністю при освоєнні бюджетних коштів при здійсненні ОРД.

У доктринальних роботах [14, с. 224] нормативно закріплений перелік принципів доповнено принципом **відповідальності учасників бюджетного процесу**, сутність якого полягає у тому, що кожен учасник бюджетного процесу несе відповідальність за свої дії або бездіяльність на кожній стадії бюджетного процесу. Бюджетний кодекс України встановлює (стаття 121) [12], що посадові особи, з вини яких допущено порушення бюджетного законодавства, несуть цивільну, дисциплінарну, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно з законом. Порушення бюджетного законодавства, вчинене розпорядником чи одержувачем бюджетних коштів, може бути підставою для притягнення до відповідальності, згідно з законами України, його керівника чи інших відповідальних посадових осіб, залежно від характеру вчинених ними діянь. Найбільш ймовірними бюджетними правопорушеннями, які можуть бути допущені посадовою особою оперативного підрозділу, можуть стати: нецільове використання коштів (прикладом спи-

сання коштів на підставних джерел оперативної інформації), привласнення чи розтрата.

Отже, враховуючи викладене, під “фінансовим забезпеченням ОРД” необхідно розуміти надання оперативним підрозділам у встановленому порядку необхідних і достатніх фінансових коштів для вирішення завдань, що стоять перед ними.

Проведене дослідження проблем фінансового та матеріального забезпечення оперативно-розшукової діяльності свідчить, що сьогодні в Україні на рівні відомих нормативно-правових актів сформована певна правова основа фінансування оперативно-розшукової діяльності оперативних підрозділів Держприкордонслужби України. Проте вона потребує суттєвого вдосконалення шляхом як внесення змін до чинних законодавчих актів, так і розробки і прийняття нових нормативно-правових актів.

Однією із причин неналежного фінансування оперативно-розшукової діяльності є відсутність на рівні закону норми, яка б передбачала таке фінансування. Пропонуємо Закон України “Про оперативно-розшукову діяльність” доповнити статтею 11-1 у такій редакції: “Фінансове забезпечення оперативно-розшукової діяльності Державним органам, оперативним підрозділам, які уповноважені здійснювати оперативно-розшукову діяльність, виділяються з державного бюджету фінансові кошти, що витрачаються в порядку, встановленому керівництвом цих органів. Виділені кошти належать до захищених видатків, розмір коштів визначається відповідно до кошторису утримання державних органів – не менше одного відсотка від суми видатків на рік. Порядок витрат на здійснення оперативно-розшукової діяльності регулюється нормативно-правовими актами відповідного правоохоронного органу.

Законодавчі органи та органи центральної виконавчої влади України мають право за рахунок власних бюджетів та позабюджетних цільових фондів збільшити суму коштів, що виділяються органам, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність. Контроль за витратами фінансових засобів, виділених на оперативно-розшукову діяльність, здійснюється керівниками державних органів, до складу яких входять оперативні підрозділи, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність”.

На нашу думку, до основних принципів фінансового забезпечення оперативно-розшукової діяльності оперативних підрозділів Держприкордонслужби України слід віднести принципи: збалансованості; самостійності; повноти; обґрунтованості; ефективності та результативності; субсидіарності; цільового використання бюджетних коштів; справедливості і неупередженості; публічності та прозорості, відповідальності учасників.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України: від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141 (з наступними змінами та доповненнями).
2. Про підсумки оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України у 2020 році та завдання на 2021 рік: рішення Колегії Адміністрації Державної прикордонної служби України від 22 грудня 2020 року № 5. Окреме видання.
3. Державний архів Чернігівської області Ф.Р. 443. Оп. 3. Спр. 13. Прикази, циркуляри, розпорядження і інструкції головного управління робоче-кресстьянської милиции. Арк. 52.

4. Державний архів Чернігівської області Ф.Р. 472. Оп. 3. Спр. 54. Прикази, циркуляри, розпорядження і інструкції головного управління робочо-кресьянської міліції. 158 арк.
5. *Кислий А. М., Перепелиця М. М.* Організаційно-правові засади здійснення відомчого контролю за фінансовим забезпеченням оперативно-розшукової діяльності. Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). 2009. № 21. С. 218–224.
6. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18.02.1992 № 2135-XII із змінами. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua> (дата звернення: 19.12.2020).
7. *Саакян М. Б., Цехан Д. М.* Агентурне забезпечення оперативно-розшукового запобігання злочинам у сфері господарської діяльності. Науковий вісник Дніпропетровського держ. ун-ту внутр. справ: збірник наукових праць. Спец. випуск. 2012 (63). С. 109–1117.
8. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та CD) / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ; Ірпінь: ВТФ “Перун”, 2007. 1728 с.
9. Про оперативно-розшукову діяльність: проект Закону. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=665 (дата звернення: 19.01.2020).
10. Про оперативно-розшукову діяльність: проект Закону. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66597 (дата звернення: 19.01.2021).
11. Бюджетний кодекс України: Закон України від 8 липня 2010 року № 2456-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17?find=1&text=%D1%82%D0%B0%D1%94%D0%BC%D0%BD#w1_1 (дата звернення 19.01.2021).
12. Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ: постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 р. № 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-%D0%BF#Text> (дата звернення: 19.01.2021).
13. *Орлюк О. П.* Фінансове право. Академічний курс: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2010. 808 с.

REFERENCES

1. The Constitution of Ukraine of June 28, 1996 No 254k / 96-VR. Official Gazette of the Verkhovna Rada of Ukraine. 1996. No 30. Art. 141 (with the following changes and additions) [in Ukrainian].
2. On the Results of Operational and Service Activities of the State Border Guard Service of Ukraine in 2020 and Tasks for 2021: Decision of the Board of the State Border Guard Service of Ukraine of December 22, 2020. No 5. Separate edition [in Ukrainian].
3. Public Record Office of Chernihiv Oblast F. R. 443 inv. 3 rec. 13 // Orders, circulars, directives and instructions of the main department of the workers' and peasants' militia. P. 52 [in Russian].
4. Public Record Office of Chernihiv Oblast F. R. 472 inv. 3 rec. 54–158 p. Orders, circulars, directives and instructions of the main department of the workers' and peasants' militia [in Russian].
5. *Kyslyi, A. M., Perepelytsia, M. M.* (2009) Orhanizatsiyno-pravovi zasady zdiysnennya vidomchoho kontrolyu za finansovym zabezpechenniam operatyvno-rozshukovoyi diyal'nosti. “Organizational and Legal Basis for Departmental Control over the Financial Support of Operational and Investigative Activities”. Fight against Organized Crime and Corruption (theory and practice). No 21. P. 218–224 [in Ukrainian].
6. On Operational and Investigative Activities: the Law of Ukraine of February 18, 1992 No. 2135-XII as amended. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua> (Date of Application:19.01.2021) [in Ukrainian].
7. *Saakian, M. B., Tsekhan, D. M.* (2012) Ahenturne zabezpechennya operatyvno-rozshukovoho zapobihannya zlochynam u sferi hospodars'koyi diyal'nosti. “Agent Support of Operational and Investigative Prevention of Crimes in the Sphere of Economic Activities”. Scientific Bulletin of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs: Collection of scientific works. Special edition (63). P. 109–1117 [in Ukrainian].
8. Large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language (with annexes, supplements and CD) / Author and head editor V. T. Busel. Kyiv; Irpin: VTF “Perun”, 2007. 1728 p. : fig. [in Ukrainian].
9. On Operational and Investigative activities. Draft Law. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=665 (Date of Application:19.01.2021) [in Ukrainian] .
10. On Operational and Investigative activities. Draft Law. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66597 (Date of Application:19.01.2021) [in Ukrainian].

11. Budget Code of Ukraine: Law of Ukraine of July 8, 2010 No 2456-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17?find=1&text=%D1%82%D0%B0%D1%94%D0%BC%D0%BD#w1_1 (Date of Application:19.01.2021) [in Ukrainian].

12. On Approval of the Procedure for Preparation, Consideration, Approval and Basic Requirements for the Implementation of Estimates of Budgetary Institutions: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of February 28, 2002 No 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-%D0%BF#Text> (Date of Application:19.01.2021) [in Ukrainian]

13. *Orliuk, O. P.* (2010) *Finansove pravo*. Financial Law. Academic course: textbook. Kyiv: Yurinkom Inter. 808 p. [in Ukrainian]

UDC 343.1

Khalymon Serhii,

Doctor Sci. (Law), Professor,
Chief Research Scientist of the Scientific Research Department
of Bohdan Khmelnytskyi National Academy of
the State Border Guard Service of Ukraine,
Khmelnyskyi, Ukraine,
ORCID ID 0000-0003-2998-7235

Ziolka Valentyn,

Doctor Sci. (Law), Associate Professor,
Chief Research Scientist of the Scientific Research Department
of Bohdan Khmelnytskyi National Academy of
the State Border Guard Service of Ukraine,
Khmelnyskyi, Ukraine,
ORCID ID 0000-0002-7815-6393

Kukhar Valerii,

Candidate Sci. (Law), Associate Professor,
Senior Research Scientist of the Scientific Research Department
of Bohdan Khmelnytskyi National Academy of
the State Border Guard Service of Ukraine,
Khmelnyskyi, Ukraine,
ORCID ID 0000-0002-6549-8829

GENERAL PRINCIPLES OF FINANCIAL SUPPORT OF OPERATIONAL AND INVESTIGATIVE ACTIVITIES OF OPERATIONAL UNITS OF THE STATE BORDER GUARD SERVICE OF UKRAINE

Paper examines the issues of legal regulation of financial support of operational units of the State Border Guard Service of Ukraine. Special attention is drawn to the essence and significance of the principles of financial support of operational and investigative activities. It is stated that the factors determining the effectiveness of the fight against crime within the border sphere include the adequate financial and material support of units that are designed to perform such tasks. Operational and investigative activities, like any other law enforcement activity, require not only the

expenditure of physical and moral strength of operational staff, but also certain financial costs. It is emphasized that the areas of improvement of the legal institution of financial support of operational and investigative activities of operational units of the State Border Guard Service include: elimination of terminological diversity and normative consolidation of key concepts; determination of the principles being referred to in the financing of this specific type of activity of operational units; determining the type of act that would be special on these issues; breaking the “traditions” of the Soviet era: legal regulation of financial relations mainly at the departmental level, taking into account the progressive practices of EU member states; expansion of the possibilities of the subjects of democratic civilian control.

The general principles of the budget system which are also inherent in financial support of the operational and investigative activities are allocated and analyzed on the basis of the budget legislation: unity of the budget system of Ukraine; equilibrium; independence; completeness; validity; efficiency and performance; subsidiarity; targeted use of budget funds; justice and impartiality; publicity and transparency. Conclusions and proposals for the improvement of the legal regulation of this sphere are substantiated.

Keywords: operational and investigative activities, principles of financial support, the State Border Guard Service of Ukraine.

Отримано 16.03.2021